

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36011634	Politécnico de Vigo	Vigo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
ELE	Electricidade e electrónica	CMELE01	Instalacións eléctricas e automáticas	Ciclos formativos de grao medio	Réxime de proba libre

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0242	Empresa e iniciativa emprendedora	2023/2024	0	53	0

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	CÉSAR ALBERTO FERNÁNDEZ NOYA
Outro profesorado	

Estado: Supervisada

2. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

2.1. Primeira parte da proba

2.1.1. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.

2.1.2. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos resultados de aprendizaxe por parte do alumnado

Criterios de avaliación do currículo
CA1.1 Identificouse o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.
CA1.6 Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.
CA1.6.1 Valorouse o traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social
CA1.8 Analizouse a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.
CA2.3 Identificáronse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.
CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada coas instalacións eléctricas e automáticas e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.

Crterios de avaliación do currículo

CA2.8 Identificáronse, en empresas de instalacións eléctricas e automáticas, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.

CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.

CA3.2 Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.

CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.

CA3.7 Identificáronse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.

CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.

CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resúmenes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionadas coas instalacións eléctricas e automáticas, e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario f

2.2. Segunda parte da proba**2.2.1. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan****Resultados de aprendizaxe do currículo**

RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.

RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.

RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.

RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.

2.2.2. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos resultados de aprendizaxe por parte do alumnado**Crterios de avaliación do currículo**

CA1.2 Analizouse o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.

Criterios de avaliación do currículo
CA1.3 Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na actividade emprendedora.
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector das instalacións eléctricas e automáticas.
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito das instalacións eléctricas e automáticas, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.
CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa de instalacións eléctricas e automáticas en función da súa posible localización.
CA2.5.1 Determináronse os elementos do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa do sector industrial relacionado cos procesos de sistemas electrotécnicos e automatizados, en función da súa posible localización
CA2.5.2 - Determináronse os elementos do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa do sector industrial relacionado cos procesos de sistemas electrotécnicos e automatizados, en función da súa posible localización
CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.
CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.
CA2.11 Descríbense as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de instalacións eléctricas e automáticas, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA2.12.1 Definiuse o fin e a misión da empresa
CA2.12.2 Analizouse o contorno xeral da empresa con especial significación da evolución socioeconómica, cultural e sectorial, en función da localización da empresa
CA2.12.3 Identificáronse os axentes máis significativos a respecto das 5 forzas de Porter
CA2.12.4 Determinouse un target de clientes potenciais, calculando o seu tamaño de mercado e definindo as súas necesidades
CA2.12.5 Realizouse unha análise DAFO
CA2.12.6 Detalláronse as necesidades relativas á produción de bens ou servizos da empresa

Criterios de avaliación do currículo
CA2.12.7 Definíronse os recursos humanos e materiais necesarios
CA2.12.8 Integrouse na empresa a responsabilidade social como elemento imprescindible da súa actuación na sociedade
CA3.1 Analizouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cómpren para desenvolver a actividade empresarial.
CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social no sector das instalacións eléctricas e automáticas.
CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.
CA3.6 Identificáronse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas de instalacións eléctricas e automáticas tendo en conta a súa localización.
CA3.9 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.
CA3.9.1 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica.
CA3.9.2 Incluíuse no plan de empresa información relativa aos trámites administrativos, as axudas e as subvencións.
CA4.2 Descríbóronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa d
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.
CA4.5.1 Analizouse a viabilidade económica do proxecto empresarial
CA4.5.2 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade financeira do proxecto empresarial

3. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

A Orde do 5 de abril de regula as probas para a obtención dos títulos de técnico e de técnico superior de ciclos formativos de formación profesional establecidos ao abeiro da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. O artigo 11, punto 4, sinala expresamente que "No caso dos centros que ofrezan o mesmo módulo profesional dun ciclo formativo a diferentes grupos de alumnado, no mesmo ou en diferente réxime e/ou modalidade, as comisións de avaliación correspondentes deberán acordar a mesma programación para o módulo a que se refire a alínea a) do punto 1 deste artigo"

Mínimos Esixibles para alcanzar a avaliación positiva.

Mínimos esixíbeis:

CA1.1.1. Identifícase o concepto de empresa.

CA1.2. Analízase o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.

CA1.5. Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.

CA1.8.1 Identifícanse os tipos de empresa segundo a súa forma xurídica.

CA2.1. Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.

CA2.3. Identifícanse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural, estudándose o mercado, o produto, o prezo, a promoción, a distribución, o umbral de rendibilidade para poder adoptar unha decisión sobre a viabilidade comercial, económica e técnica do proxecto empresarial.

CA2.3.2. Identifícanse as distintas formas de empresa con particular atención ás de economía social.

CA2.4. Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.

CA2.5. Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena empresa ou mediana empresa de sistemas electrotécnicos e automatizados en función da súa posible localización.

CA2.7. Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada co ámbito da automatización e robótica industria e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.

CA2.9. Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.

CA2.10.1. Analízase a importancia da creatividade, da innovación e a factibilidade dos produtos ou servizos ofertados.

CA2.10.2. Identifícase a función comercial e a investigación de mercados como requisito para a viabilidade do proxecto empresarial

CA2.11.1. Identifícase a importancia da selección do persoal da empresa.

CA2.11..4. Avaliouse a importancia da clasificación profesional, da formación, da promoción.

CA2.11.6. Calculáronse os custos de persoal tendo en conta as obrigas da empresa coa seguridade social.

CA2.12. Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.

CA2.12.3. Analizáronse os elementos que inflúen na formación do prezo.

CA2.12.4. Identificouse a importancia da promoción, do plan de marketing e das vendas.

CA3.1. Analizouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que compren para desenvolver a actividade empresarial.

CA3.1.1 Analizouse o concepto de cultura empresarial.

CA3.2. Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determináronse as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.

CA.3.4. Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida e da situación civil do empresario (matrimonio, nos distintos reximes económicos e no caso de parella de feito.

CA3.5. Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.

CA3.5.1. Identificouse a importancia dos tributos como variable para a elección da forma xurídica.

CA3.6. Identificáronse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena o mediana empresa en función da súa forma xurídica.

CA3.8. Analizaranse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas do ámbito das emerxencias sanitarias tendo en conta a súa localización.

CA4.1. Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.

CA4.1.1. Elaboráronse correctamente os balances de situación.

CA4.2. Describíronse as técnicas básicas de análise da información contable, es especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, a liquidez e ás rendibilidade da empresa.

CA4.2.1 Estudouse o equilibrio da estrutura financeira e o fondo de manobra.

CA4.2.2. Identificáronse os ratios financeiros.

CA4.3. Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resumes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionadas cos sistemas electrotécnicos e automatizados e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal(liquidacións trimestrais e liquidacións anual)

CA4.3.1. Describíronse as actividades e os procesos básicos para liquidar o IRPF e o IS

CA4.3.3. Elaboráronse liquidacións do IRPF e do IS.

CA4.3.4. Identificáronse conceptos básicos como orzamentos, facenda pública, liquidación, recadación, revisión, extinción da débeda

tributaria.

CA4.3.6. Identifícase a mecánica de funcionamento do IVE

CA4.3.7. Distingúese o IVE soportado do repercutido.

CA4.3.8. Cúmprense correctamente unha liquidación de IVE.

CA4.3.9. Enténdese o ITPAXD.

CA4.3.10. Identifícanse as taxas e impostos locais e valorouse a súa importancia para a empresa.

CA4.4. Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e mediana empresa do ámbito dos sistemas electrotécnicos e automatizados e describíronse os circuitos que recorre esa documentación na empresa.

CA4.4.1. Identifícase a responsabilidade da empresa e do empresario en relación coa documentación contábel e coa emisión de medios de pago e fondos para responder deles.

CA4.5. Elaborouse un Plan ou proxecto de Empresa, co seu plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.

CA4.5. 1. Avaliouse o proxecto de investimento de Plan

CA4.5. 2. Formalizouse un plan de financiamento previsible e púxose en relación co proxecto individual ou Plan de empresa que se vén desenvolvendo.

CA4.5. 3. Realizouse un plan de explotación para un período dado.

CA4.5. 4. Realizouse un orzamento de tesourería en relación ao proxecto a desenvolver.

Para a avaliación das probas o profesor terá en conta o exame realizado polo alumno ou alumna, corrixido conforme a criterios obxectivos.

Para a preparación das probas é suficiente calquera texto actualizado de Empresa e Iniciativa Emprendedora que recolla o establecido no Currículo do ciclo para este módulo.

4. Características da proba e instrumentos para o seu desenvolvemento

4.a) Primeira parte da proba

A primeira parte da proba denominarase EXAME FINAL DE LIBRES - PROBA TEÓRICA e consistirá nunha proba escrita que incluírá diversas preguntas teóricas relacionadas cos criterios mínimos establecidos.

Para a súa confección só se poderá utilizar papel, bolígrafo e, no seu caso, calculadora simple, sen que estea permitido utilizar no seu lugar teléfonos, iphones, pda ou outros dispositivos análogos.

Os teléfonos ou calquera outros dispositivos análogos (smartphones, smartwatches...) deberán estar apagados no momento do exame.

A proba podrá ser das seguintes formas:

-Constará de un número máximo de 10 preguntas curtas, que poderán ter apartados e subapartados, sinalándose oportunamente o valor de cada una no propio documento da proba. De non establecerse nada o valor será igual para cada una delas até completar un total de 10 puntos.

- Pruoba de tipo test con un máximo de 50 preguntas de resposta única.

Para poder superar esta proba a persoa aspirante deberá obter un mínimo dun 5.

Criterio de avaliación: 100% proba escrita

É preciso superar esta proba para poder realizar o Exame Final de Libres - PROBA PRÁCTICA.

Para a preparación da UD teórica deste módulo recoméndase utilizar manuais de Empresa e Iniciativa Emprendedora, actualizados, que aborden os seguintes aspectos: idea de negocio; estrutura e funcións da empresa; o produto ou servizo, custos e formación do prezo, promoción, distribución e funcionamento do mercado; os documentos administrativos e os de cobro e de pago (pedido, albará, presuposto, oferta comercial, factura, tarxetas de débito e crédito, transferencias, domiciliación, cheque, pagaré, letra, así como as modernas formas de pago telemático); guías sobre a confección do plan ou proxecto de empresa; impacto ambiental da actividade empresarial; responsabilidade do empresario; Umbral de Rendibilidade e a viabilidade técnica, comercial, económica e financeira do proxecto.

Igualmente, en redaccións actualizadas, recoméndase manexar a Lei 20/2.007, de 14 de xullo, ¿Estatuto do Traballo Autónomo¿ así como a Lei 6/2.017, de 24 de outubro, de reforma do Traballo Autónomo; o RD de 22 de agosto de 1.985, ¿Código de Comercio¿; a Lei 5/1.998, de 18 de decembro de Cooperativas de Galiza e a Lei 27/1.999, de 17 de agosto, de Cooperativas; o RDL 1/2010, de 2 de xullo, sobre Sociedades de Capital; a Lei 37/1.992, de 28 decembro do IVE; a Lei 35/2.006, de 28 de decembro, do IRPF; a Lei 27/2014, de 27 de novembro do Imposto de Sociedades; o RDL 1/1.993, de 24 de setembro, do ITP e AXD; o RD 1515/2007, de 16 de novembro ¿Plan Xeral de Contabilidade de Pymes e microempresas¿; a Lei 31/1.995, de 8 de novembro, de Prevención de Riscos Laborais e o RDL 8/2.015, de 30 outubro, Lei Xeral da Seguridade Social e ter coñecemento da existencia de normativas específicas, nacionais e europeas, de protección do medio ambiente (Lei 41/2010, de 29 decembro sobre protección mariña; RD 1514/2009, de 2 de outubro, sobre protección de augas subterráneas, RD 258/1.989, de 10 de marzo, sobre vertidos).

Para maior concreción, quen o desexe pode solicitar entrevistarse coa persoa titular da Xefatura de Departamento de FOL Do IES Politécnico de Vigo, a fin de orientarse máis polo miúdo.

4.b) Segunda parte da proba

A segunda parte da proba denominarase EXAME FINAL DE LIBRES - PROBA PRÁCTICA e só se poderá realizar tendo superado o Exame Final de Libres - Proba Teórica.

Incluirá casos prácticos a resolver, que versarán sobre os contidos mínimos establecidos e poderán incluír exercicios de cálculo numérico.

Constará de un número máximo de 10 supostos, que poderán conter apartados e subapartados e que poderán formularse como supostos prácticos, incluídos cálculos numéricos, táboas de observación, listas de cotexo, gráficas ou outros instrumentos similares. Cada un deles terá o valor que se indicará no propio exame. De non establecerse nada, todos terán igual valor ata completar a puntuación máxima de 10 puntos.

Para a súa confección só se poderá utilizar papel, bolígrafo e, no seu caso, calculadora simple, sen que estea permitido utilizar no seu lugar teléfonos, iphones, pda ou outros dispositivos análogos.

Os teléfonos ou calquera outros dispositivos análogos (smartphones, smartwachtes...) deberán estar apagados no momento do exame.

O día, hora e lugar desta proba indicárase oportunamente nos taboleiros do IES POLITÉCNICO.

Para poder realizar o Exame Final de Libres - PROBA PRÁCTICA hai que ter superado o Exame Final de Libres PROBA TEÓRICA.

A proba teórica fará media coa proba práctica, sempre que cada unha delas supere o 5, ata completar un máximo de 10 puntos entre ambas. É necesario ter ambas superadas, para superar o módulo

Criterio avaliación: 100% proba escrita.

Para a preparación da UF práctica deste módulo, ademais dos materiais citados no apartado 4.a), para o dominio da parte teórica, recoméndase a utilización de manuais, simuladores, formularios e materiais para a resolución dos supostos de feito máis frecuentes e exercicios relacionados cos contidos e resultados da aprendizaxe a avaliar.

Se as circunstancias sanitarias non permiten a realización de probas presenciais no centro, daranse indicacións específicas aos alumnos para o correcto desenvolvemento. Neste caso, podería darse a posibilidade de realizar as probas de maneira oral ou telemática. En todo caso, seguiranse as indicacións da convocatoria correspondente ao actual curso académico.

Criterio avaliación: 100% proba escrita